

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként . . . 4 fillér
 Nyititéri közlemények nyomtatásánál
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetőik és a velünk
 összeköttetésben levő hird. irodák
 arányában részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adódnak.

FŐSZERKESZTŐ: Dr. KERSEK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.

SZERKESZTÉSÉRT A FŐSZERKESZTŐ FELELŐS.

FŐMUNKATÁRS: JAROSS FERENC.

A hirdetésüket, előfizetésüket s a reklamációkat a
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA r. t.

Egy év.

(J.) Már agyontompultak az idegek, talán senki se tud már könnyet ejteni s a fájó szkepszia és fásult cinizmus már arra se döbben meg, ha ez az egy év nem mögöttünk volna, hanem újra kezdődne, ismétlődne még kegyetlenebbül, még véresebben. Mintha vértelen évei soha se lettek volna az emberiségnek, mintha örökké holttemek között járt volna és mintha a Schoppenhauer öngyilkos emberisége akarna lenni! Fél talán a lassú kimúlástól s hogy gyorsan végezzen magával, magára gyújt mindent s a földet is elrobbantaná lábai alól, hogy szabaduljon tőle. S ha nincs mit magára gyujtania, nincs mit eldobnia, még akkor is hisz a pusztulásban, mert tudja, hogy könnyen lehet most éhen halni, s jöhetnek még epidémiák is!

De miért e haláltánc? A mazuri mocsarak halálos csöndje kiáltó, a Kárpátok meszesgödrei sokat mondanak, de erre nem tudnak megfelelni. És elég volt-e feleletnek egy év előtt ujongó tömegek kiáltása: Eljen a háború!? De hová lettek Berlin, Budapest, Belgrád, Páris, Szentpétervár, London utcáiról a háborút éltetők? Talán meg tudnának felelni a miért?-re. A büntől fogant az idők méhe s évtizedekig hordozta magzatát, mely csak szörnyszülött lehetett és a világra magával csak iszonyatot hozhatott, ha a vérnek, melyből táplálkozott, fegyverkezés volt a terheltsége. Igaz, hogy a háború szomorú, letagadhatatlan és elkerülhetetlen öröksége az embernek s nem csak a közelmúlt bűne a jelen nyomora, mert a múlt nemzedékeinek háborúi is előbbi nemzedékektől átszármazott öröklöttségek voltak. De egy kornak se hozott ez az átöröklés annyit átkot, mint a mainak. Az első háború, vagy mondjuk az első gyilkosság volt a fertőzés és hatása évezredek alatt nem gyöngült, hanem nemzedékről nemzedékre erősödött s míg a kultúra haladásáról beszéltünk, nem tudtunk szérumot találni nem a bajnak, kiirtására, de még csak gyöngítésére sem. Haladás! keserű ize van e szónak és önkénytelenül feltolul a kérdés, hogy jó értelmében véve nem paradoxon-e ma? Hogy nem illuzórium-e a jelent a multhoz képest haladásnak mondani? És van-e különbség az ősember és kultúremler között, ha az érdeksúrlódások vége régen is, most is a vér? Vagy csak az eszközök tökéletesedtek ugyanazon eredmény felmutatására? Sőt mintha a célok nemtelenedtek

volna! Mert most már odajutottunk, hogy majdnem csak a vér a cél.

Lebet a háború jogos; hiszen a kultúra, mint az emberhez méltó élet konkrét és absztrakt feltételeinek és e feltételek elérésére, megvalósítására irányuló törekvéseknek összessége lehet annyira veszélyeztetett, hogy csak fizikai erők védhetik meg. Ha a meglevőt, azt, aminek joga van élni, valaki vagy valami le akarja törni, ki akarja irtani, vagy a jogos törekvésnek, becsületos haladásnak diplomaciailag igazán áthághatatlan akadályok állják útját, akkor természetszerűen is csak az a drasztikus „argumentum ad hominem“ következhetik. De ez nem jelenti azt, hogy ez az „argumentálás“ körömszakadtig tarthat, mert különben a művelődés védelmezése nevében annak lerontására törne, ami pedig nem lehet se egy félgyőztes, se egy magát félig legyőzöttnek elismerni nem akaró fél érdeke. Vagy ha igen, akkor a pusztítás már nem eszköz, hanem cél s a háború önmagáért van.

Mikor a romboló nagy áradat egy év előtt megindult, fajok kultúrájának védelme volt jelszava és nem láthatuk előre tizenkét hónap borzalmait, s ma, mikor az ember kultúrája már ugyancsak szánalmasan meg van csonkítva s amikor már nem a 10 és 30 éves háborúk korát éljük, azt konstatálják, hogy a háború kiinduló pontjához jutott. Antwerpen, Lüttich és az első Krasznik győztesei most is fölényben vannak, 1915 júliusának vereségei azokat érik, akiket 1914 augusztusának nagy vereségei, és nem szabad azt hinnünk, hogy csak az egyik fél gyöngült meg aránytalanul. Mert ha az egyiknek erkölcsi fölénye erősödött, növelte erejét a másik is becatelensége növekedésével azzal, hogy hitzegőket fogadott szoldjába és a lelketlenül kalmar Amerikának adta oda Európa vérét.

Az orosz sereg megsemmisülés előtt áll, a „Vorwärts“ kimondja cenzori engedéllyel: nem akarunk hódítani, az olasz is ott áll, ahonnet elindult; hát akkor miért, miért? Vagy a titkos Balkán felel erre? Mikor az évfordulóhoz jutva erre a kérdésre nincs felelet, keserű egykedvűséggel csak azt mondhatjuk, hogy ez az év jól végezte munkáját. Abból a békésebb, szelidebb multból még csak koncot se hagyott, melyen elrágódhatnánk a jobb időkre; sikerült olyan romhalmazt csinálnia, hogy a békéből semmit se láthatunk.

A történelem hidegen fogja megsűrni a kék, zöld, fehér mindenféle színű könyveket, röviden fogja leírni

az igazságot s közömbös statisztikákat ad majd névtelen halottakról, de a világháború kínját csak azok érzik át igazán, akik már gyászolnak és azok fogják érezni, akikhez nem jön meg a várvárvát és akik megjönnek, de nem találnak itthon senkit. Van-e diadal, mely elégtétel lehet egy fiától megfosztott anyának, van-e vereség, mely nagyobb siralmat okoz, mint hitvesnek a férj, gyermeknek az apa veszte? És mennyi fiatal léleknek hamvas, szűzi álma végződik a gyászraébredésben, mennyi reménykedés válik boldog megvalósulás helyett keserű veszteséggé! És ne mondjátok, hogy — ez mind önzés, mégha szent önzés is! Mert akkor nem tudjátok, hogy mi azoknak szenvedése, akik itthon aggódnak, törperegnek, rettegnek és imádkoznak valakiért, aki talán már nem is szenved és kín nélkül halt meg! Vajjon boldogok lesztek-e, ha a békében közöttek járnak az apróságok, akikről a háború mindent elvett, és azok, akiknek csak egy megnyomorodott testet hagyott?

Egy év! Nem bírunk a szemébe nézni. Öröm és csüggedés, vér, lángok, bizalom és reményvesztés; sebesültek és épek, halottak és irodákban ülők; koldúsok és milliósok, éhezők és posztócsalók. — Minden, minden! Elmentek a fiúk, hogy tizenkét hónap tűzében megvénüljenek, elvitték az apákat, hogy erőszakot vegyenek magukon és újra fiatalok legyenek ott a vérben. Elvitte őket ez az év, hogy talan vissza se adja soha többé. Megtépdeste a hitet, hogy fölemelkedtünk a Krisztus pedagógiájának alap gondolatához; mártírságra hurcolta a szerezetet; és hagyott-e reményt?

Az áradat gördül tovább, nem néz hátra, nem nézi, mit tarolt le. Kezdi az új évet. S a népek feltartóztatlanul, már dühödten perdülnek, rohannak tovább az irtózatossalaláltáncban. Merre? Miért?

A háború és kultúra.

Polytátás.

A 30 éves háboruban Németország és Lengyelország igen nagy károkat szenvedett. Gusztáv Adolf svéd király különösen az értéken jesuita könyvtárakat fosztogatta ki, de nem dobatta pincébe és kazamátákba, hanem az upsalai könyvtárt gazdagította velük. Svédországban sok híres munka van a varsói, gneseni, erlandi stb. könyvtárakból. Kopernikus csillagász művei is így kerültek Upsalába, 4 évvel ezelőtt a krakói tud. akadémia bizottságot küldött Svédországba, hogy a lengyel történelemre vonat-

konó levéltári okmányokat felkutassa és tanulmányozza. Közvetlen a jelen háború kitörése előtt adta ki a bizottság jelentését, mely szerint a svéd könyvtárakban 350 kéziratot találtak, melyek a porosz és lengyel történelemre vonatkoznak, köztük a lengyel királyok eredeti leveleit.

A műkincsek ilyen „rekvirálásában” mester volt I. Napoleon. A mely országokban győrtes seregeivel megfordult, mindenütt „rekvirált” is. Itáliát és Rómát valóságos kifosztotta. Napoleon végleges legyőzése után a szövetségesek megbízottaira valóságos herculesi munka várt, hogy az Európa majdnem összes városaiból elrabolt levéltári okmányokat, kéziratokat, könyvritkaságokat, festményeket, szobrokat és egyéb műkincseket összeszedhessék és elszállíthassák. Hogy a franciák ellenszegülésével szemben magukat biztosítsák, 100,000 katonát állított készenlétben, mikor Lysippos lovait és sz. Márk oroszánját talapzataikról leszedték. Csapán Itáliába 38 nagy társzékért telt meg a műkincsekkel, melyeket 240 lóval vontattak és minden meglepetés elkerülése végett 1200 osztrák gránátos és egy szakasz huszár kísért.

A most folyó világháborúról eddig balga észsel azt hittük, hogy az az angolok féltékeny kapzsisága, a franciák revanopolitikája a Oroszország konstantinápolyi törekvései idésték elő, Szerbia maga csak ürügyeket szolgáltatott rá. De mennyire kellett csalódnunk! Némrég elárulták, hogy ők nem anyagi, hanem erkölcsi javakért, kérdésekért harcolnak. „Mi most — mondta Haldane lord — a nemzetközi erkölcsiségért küzdünk, azért, hogy érvényesítsük a jogot és védjük a gyengét.” Lám, hiszen ezek a szó legnemesebb értelmében vett kulturáért harcolnak ellenünk, s akkor ez a legnemesebb háborúk egyike, a melyet valaha harcoltak!

De ismerjük az ártatlanokat. Anglia már a túr háboruban is a „kulturáért” harcolt, mikor a hazájukért, szabadságukért, minden földi és erkölcsi javaikért küzdő bürokat a legembertelenebb vérfürdőbe fojtotta. Most pedig az afrikai gyarmatokban, melyeken az európaiak uralma kizárólag a fehér faj felelősségén és tekintélyén alapszik, akként mutatja kulturális felsőbb-ségét a bennszülöttek előtt, hogy a magántulajdont nem respektálja, védtelen férfiakat, asszonyokat és gyermekeket hadifoglyok gyanánt hurcoltat el. Ugyanazt teszik a franciák a német gyarmatokon. Edeában a kath. templomot fekete és francia katonák kifosztották és bemocskolták.

Itthon sem tesznek különben. Mily kultúra lehet az, amely két ország kiéhez-tetésére pályázik, mert más módon megtörni nem tudja? És ha csak tízedrése is igaz mindannak, amit a kiszabadult internáltak állítanak, azt kell mondanunk, hogy nagyon, de nagyon férgeles lehet belülről az a kultúra, amely ilyesmiket megenged. „Hat héten át — írja egyik menekült — olyan sorsunk volt, mint a barmoknak. Sokat éhezünk. Fűtésről és világításról szó sem lehetett.”

A német kormány a nála megszokott alaposággal vizsgálta meg a panaszokat, amelyeket a hadifoglyokkal és sebesültekkel való kegyetlen bánásmódról hallott és január 12.-én a francia kulturát következőképp lepleste le. Bebizonyult, hogy a franciák a csatatéren a német sebesülteket nagyon sok esetben bestialis módon meg-csonkították és lemészárolták. Sok esetben bebizonyult, hogy a francia katonák a te-

hetlenül vergődő német sebesülteket bajonettel fejbe szúrták, szemüket kiszúrták, torkukat elvágták és más borzalmas gaz-tettel fosztották meg életüktől. Sebesültek bezárása, fához való kötözése, harcoképtelenek agyonlövetezése közvetlen közelből, egészségügyi katonák orvul való megölése, hasfelvágás, szemek kiszúrása, fülek levágása, sebesültek és halottak kifosztása, — mindezek a gaztettek megtörténtek és bebizonyultak ott, ahol francia csapatok harcoltak. A montbéliardi fogházban 1914. aug. hóban francia csendőrök a német hadifoglyokat kegyetlenül megcsonkították, azután ok nélkül agyonverték. Mindezek betetőzésül pedig bebizonyult, hogy dum-dum lövegeket használnak. Persze ezeket angol szövetségesek a túr háboruban már kipróbálták!

Folyt. köv.

Ő már pihen.

— Schubert Tódorné emlékének. —

Ő már pihen sír mélyében
És mi róluak mit se tud,
Amde nekünk bús életünk
S a bánatunk kínja jut.
Jaj, mért van ez, hogy elfeled
A föld oly sok szép reményt?
Sors hervasztja, elszakasztja
A hűséget, az erényt?

Messze fogság, tünt boldogság,
Árván maradt gyermekek,
Mind, mind úgy jött fejünk fölött,
Zúg, miként a fergeget.
De azért mi, bús hívek,
Szüntessük a bánatot,
Mert emlékek, öröklétben
Ő nekünk feltámadott.

Cóth Jsván.

Az új termés értékesítéséhez.

A magyar kir. kormány múlt hó 17-én 2072. sz. rendeletével az új termést zár alá vette. Igen helyesen. Ezzel elejét venni a gabonával és liszttel fűzött üzérkedésnek, biztosítja a közönségnek ellátását és gondoskodik róla, hogy gazdáink a termésükért előírt árat megkapják. Csak az a baja a rendeletnek, hogy az iróasztal mellett csinálták, ennél fogva végrehajtása nemcsak zavarokat, hanem igazságtalanságokat is fog okozni. E helyütt csak néhány szembetűnő hibára akarom a figyelmet felkelteni.

A rendelet a gabonamagvak árat határidők szerint állapítja meg. Bármennyire értékeljük is a kormány abbeli szándékát, hogy a szorgalmas gazdát külön prémiummal jutalmazza, — mégsem tarthatjuk helyesnek azt az intézkedést, a mely a határidőtől teszi függővé azt, a mi fölött éghajlat, földrajzi fekvés és az időjárás határoz. A búzának ára július 10-től 21-ig a legmagasabb, azontul jul. 31-ig, illetve aug. 10-ig, 21-éig, végül azontul 1—1 koronával kisebbedik. A rozsa ugyanigy 3 határidőt állapítottak meg: jul. 21, jul. 31 és azontul, 1—1 korona árkülömbsséggel.

Ezáltal az alföld jogtalan előnyben részesül a felvidékekkel szemben, a hol az aratás két, sőt három héttel is később indul meg. Ugyan melyik barsomgyei gazda képes pl. búzáját jul. 21-ig a vevőnek kiszolgáltatni? Hiszen vármegyénk tulajdoni részében a gabona cséplésével augusztus közepe előtt sem készülnhetnek el, kivált az idén, mikor az aratás is a szokottnál később kezdődött! A felvidéki gazdák tehát önhibájukon kívül máris 1—2 koronát vesztenek

buzájukon csak azért, mert nem az alföldön gazdálkodnak.

Másik sérelmes intézkedése a kormányrendeletnek, hogy az árpa árának megállapításául a minőségi különbséget figyelembe nem vette, azaz a takarmányárpát egyformán értékeli a sűrűrápával. Sőt annyira megy a rendelet, hogy míg a búzánál és rozsnál a súlyminőséget megállapította s ahhoz képest az árakat is szabályozta, az árpánál még ettől is eltekint. Tekintve a nagy különbséget, mely vármegyénkben is egyes vidékek árpaminősége közt fenál, mondanunk sem kell, hogy a kormány hiányos intézkedése sok visszaélésnek válhatik forrásává, azt a felvidéki gazdát pedig, a ki a búzaeladásánál elkerülhetetlen veszteségét jobb minőségű árpájának ártöbbletével akarná némileg pótolni, ettől is elűti.

De menjünk tovább. A kormányrendelet részletesen előírja, kik vásárolhatnak az új termésből. Vásárolhatnak magánosok, városok, intézetek stb. bizonyos feltételek mellett és szept. 15-ig. Azontul és egyáltalában bármikor a gabonaértékesítést az állam által létesített központ, a haditermény-részvénytársaság intézi, mely ennek eszköz-lésére külön felhatalmazott cégeket vagy egyéneket fog alkalmazni.

Miképp fog es megtörténni? nem tudjuk. Sem a kormány, sem a részvénytársaság — pedig az első terminusnak már végére jártunk — még nem intézkedett. Kik lesznek a megbízottak? Kinek ajánlja fel a termelő eladó gabonáját? Vajjon a központnak-e, mely azután megbízottját a helyszínre küldi, hogy a gabonát átvette s kifizesse? Mikor köteles a r. t. megbízottja a gabonát átvenni?

Melyik nap dönt a gabona árának megállapításánál, a bejelentés, a magtárban való átvétel, vagy a vasutara való szállítás napja?

Mindezek sürgős feleletre váró kérdések.

Előrelátható, hogy a vevők arra fognak törekedni, minél olcsóbban szerezhessék meg a zár alá vett gabonát. Arra tehát vajmi kevés a kilátás, hogy a termelő gabonáját aug. 21-ig eladhassa, azaz érte a pénzt megkaphassa. Már is olvasunk arról, hogy a nagy malmok a vételtől tartózkodnak, azaz várják az alacsonyabb árakat. Sőt azt is olvassuk, hogy a vevők azt az árat akarják megadni, mely a vasuti berakás napján van érvényben. Monnyi visszaélésre nyílik így alkalom a vasuti szállítás mai nehézségei közepette?

A Nyitravármegyei Gazdasági Egyesület igazgató választmánya e hó közepén már foglalkozott e kérdésekkel s elhatározta, hogy felír a kormányhoz a gazdákra sérelmes intézkedések megváltoztatása iránt. Itt lenne ideje annak, hogy vármegyénk gazdasági egyesülete is állást foglaljon e fontos ügyben, még pedig minél előbb, mert az aratásnak ma-holnap végére járunk.

Dr. Benedek.

Szülők figyelmébe.

Jól jontolja meg mindenki, hogy mely pályára adja gyermekét! A pályaválasztás életbevágó fontosságú dolog!

Minden szülő gyermeke és maga érdekében alaposan gondolja meg, hogy mely foglalkozás lesz fia vagy leánya részére a legmegfelelőbb életpálya. Az életpályákat nem lehet káros következmények nélkül cseréltetni.

Aki helyesen akarja életpályáját megválasztani, annak minden körülményt higgadtan és alaposan kell mérlegelnie.

A helyes pályaválasztás nemcsak a gyermekek és szülők érdeke, de érdeke a nemzetnek is. Érdeke különösen most. A háború a nemzet anyagi és szellemi termelésének igen sok munkáját pusztítja el. Az elkövetkezendő béke és hazánk felvirágoztatása mindenkitől megkívánja a legnagyobb munkateljesítményt. Kell, hogy mindenki azon a pályán fejtsse ki erőt, amely neki leginkább megfelel, ahol a legjobb, legtökéletesebb, legnagyobb munkát tudja nyújtani, mert az új, a boldog Magyarország csak oly emberek munkájából épülhet fel, akik kedvvel dolgoznak, képességeiknek, hajlandóságainak legmegfelelőbb helyen.

A pályaválasztás nehéz kérdésének helyes eldöntésében kíván a szülők segítségére lenni a Pályaválasztási Tanácsadó. Mielőtt bárki valami foglalkozásra adja fiát, vagy leányát, menjen el vele ide.

A Pályaválasztási Tanácsadó ingyenes. Orvosi vizsgálaton kívül arra nézve is ad tanácsot, hogy ki-ké tanultságot és képességét mely pályákon értékesítheti legjobban. Tanácsot ad továbbá a pályaválasztáshoz szükséges összes tudnivalók tekintetében fiúknak, leányoknak egyaránt, akár ipari, kereskedelmi, hivatalnokai, vagy más pályára akarnak menni.

A Pályaválasztási Tanácsadó június 15-én kezdte meg működését Budapesten, ahol hétfőn a IX., Károlyi-ut. 22., kedden a II., Margit-körút 21., pénteken a VII., Dohány-u. 65. sz. iskolában mindenkor délután 6—8 óráig nyújtanak tájékoztatást.

A tanácsot kérő gyermekek apjukkal vagy anyjukkal együtt menjenek el a ügyék magukkal iskolai bizonyítványukat is.

A Pályaválasztási Tanácsadó Vezetősége.

A Reviczky-Társaság zeneiskolájának vizsgálja.

Mint előre jeleztük, a R. T. zeneiskolája f. hó 20-án tartotta meg évről-évre vizsgáját a városbáz diásterében, mely ez alkalommal megtelt érdeklődő közönséggel. A vizsgálat sikere nemcsak kielégítette közönségünk érdeklődését, de egyenesen megépítő hatott, mégpedig annál nagyobb mértékben, mennél több hozzáértéssel hallgatta valaki végig a gazdag programot.

Zeneiskoláját a R. T. előkészítő osztályal és I—VIII. évfolyammal szervezte. A kezdődő iskola tehát még nem mutathatja be egész tanmenetét, hiszen leghaladottabb növendékei is még csak a IV. osztályt végezték s a teljes tananyagot majd csak négy év múlva fejezik be; — de kezdők és haladók annyi biztosítást tanúsítottak fellépésben és játékban s a szakkerülő oktatásnak annyi művészi vonása tűnt szemünkbe az egész vizsgálaton, hogy a zeneiskola nagy jövőjét s vele Léva zenei kulturáját máris biztosítva látjuk.

A kis Schubert Pali, előkészítő osztályos nyitotta meg a vizsgát s kis darabját igen csinosan játszotta el, még a pianóra és a forte-re is gondosan ügyelt, mert úgy is kell. Tudja ezt Hetzer Márta is, mert ő is gondal játszva mutatta be, mit tanult. Tóth Élla és Karafiáth Anna, mindketten I. o. növendékek, szép komolysággal és szabotossággal, Belcsák Laci pedig igazán ügyességgel játszottak. Belcsák Laci, ugy látszik, nagyon szorgalmas volt. De szorgalmasak voltak Weinberger Biri, Lóvay Lili és Rappaport Renée I. o. is, ami megmutatkozott kedves, mindvégig szabatos és folyékony játékaikon. Boros Erzsike I. o. nagy haladást mutatott, Szilassy Aladár I. o. igen tehetséges fiú, azt a hatást kellette, hogy azokat a kis darabokat felnőt ember játssza. Kabina Albertina II. o. játékán meglátászt a törekvés határozottsággal. Neuer Hedvig II. o. pedig kedvesen játszott. Meg kell dicsernünk Kmoskó Erzsike II. és Kmoskó Irén III. o. növendékeket, akik máris elvetszetes játékot tudnak produkálni. Rappaport Elsa IV. o. növendékei nagyot emelkedett, Herzka Erzsébettel pedig egyszerre magára szűkött a műsor és a vizsgálat eddig is

értékes színvonalra. És most már ezen a szinten is maradt Adler Gizellával, Grotte Janfával és Medveczky Erzsébettel. Mind az ötten igen tehetséges leányok, akik régi klasszikusoktól (Mozárt, Bach, Haydn, Schubert) és modern mesterektől (Grieg, Godard) s a magyar Heller) meglepő intelligenciával és technikai készséggel játszottak egymás után 3—3 darabot, többnyire könyv nélkül. Ezek, ha komolyan veszik zene-tanulmányukat, pár év múlva érezi fogják saját le kük becses tartalmát, nekük pedig művelőzetet fognak nyújtani. Ott lesznek a Reviczky-Társaság szivesen halgató hangversenyzői. A kitűnően sikerült vizsgálatot Herzka Erzsébet és Grotte Janka négykezese zárta be. Heller Tanárúllját játszták készséggel, a szép darab intenciojának megfelelő módon festve s tüzes olasz táncot.

Az egész vizsgálat magán viselte a komoly, művészi célsat jeleget. Semmi affektáció; ehenben nyugodtság a fellépésben, kelem, szabotosság, értelem a játékban, szabályszerűség s testtartásban, a kéztartásban és a billentésben, ezek jellemzik az oktatás bemutatott eredményét. Ezt várta a R. T. Cziczka Angéla tanárnőtől s ezt, ime, most meg is kapta. Még egyet. A vizsgálat folyamán kedves jelenetek voltak szemtanúi. Belcsák László, a R. T. zene-szakjának elnöke, nyilván a szép eredmény hatása alatt, oda állt a zongora mellé és lapozott a kis növendékeknek. Egy kir. közjegyző lapoztatott 12—14 éves leánykának. Ez nem magyar vonás, fajtáalom, de erősen kultur-vonás. És sok ilyen vonása van a mi lévai társadalmunknak. Ezért tudunk bizni emelkedésben.

U j r e m é n y

Elragadó, fényesávos napszállat,
Hívó előtt a bíbor ég csodás:
Aranykévés rét, sugárzó éden,
Melyből erő, érces árad széjjel,
Fényfolyosó, mit lélek éle és . . .

Mintha az ég függőnye szétgyűnne
S felgyúna a biblia kora:
Mintha az Úr szeme fényben égne
— Sajt és emel e tekintet éle! —
S harc síkján megülve szállna tova.

Az igazság lovagjai bátrak,
Kárpátjai nagy ösök sarkai, —
Erőt, tüzet merítnek a képből
— Új gyümölcs lesz drága, szütyavérből —
S vet törpéknek futását hallani.

Az igazság lovagjai hívők,
A kép lelkük börtönében fogoly.
. . . Törpe milljó riadt, vad futása
Hős lelkebe remény magját ássa
S ez új remény szírtje szét nem omol!

Kolpaszky Jenő.

Szokjunk le a kézfogásról!

A világháború krónikája.

Július 16.

Az északi harctéren Holnotól délnyugatra és Prasznyasztól délre győzelmes harcok közben előrehaladnak a német csapatok. Poppeljánytól északra átkelnek a Windau folyón. A Dnyeszter mentén a harcok tovább folynak. Az oroszok eredménytelenül támadnak. A csapataink 1300 foglyot ejtenek és 3 gépfegyvert zsákmányolnak. Sokal tájkán csapataink rohammal több támaszpontot foglalnak el. — Az olasz harctéren élénk tüzési harcok folynak. A Dolomitok arcvonalán több olasz zászlóalj támadását visszaverjük. — A franciák az Argonneokban sikertelenül támadnak. A németek a június 20-tól 116 tisztet 7009 közembert fognak el.

Július 17

A szövetséges csapatok újabb sikeres támadások sorozatát intézik az oroszok ellen.

A Bug és a Visztula közt a szövetséges csapatok áttörnek az ellenséges frontot és behatolnak az ellenség főállásába. A Vjereptől nyugatra a német csapatok áttörnek az ellenséges vonalat. Északon Hindenburg fővezérle alatt nagy eredménnyel harcolnak a németek. Kursany, Mlávától délre, Prasznyasztól északnyugatra győzelmesen nyomulnak előre. Az egész orosz harctéren az új támadás óta 127 tiszt és 28,830 főnyi legénység jutott a szövetségesek fogságába. A zsákmány 16 ágyú és 62 gépfegyver. — Úgy az olasz, mint a nyugati harctéren csak ágyúharcok folynak — Az entente minden erőfeszítésükkel sem tudnak sikert elérni a Dardanelláknál, minden támadásuk meghiúsul. Kaukázusban és Irak fronton is sikertelenül támadnak az entente csapatai.

Július 18.

Az északi harctéren a harc a Visztula és a Bug között rendkívül hevesen tovább folyik. Az oroszok szivós ellenállást fejtenek ki. A Bugnál Sokal vidékén csapataink kiverik az oroszokat állásaikból. A német csapatok elfoglalják Krasznosztov városát és Zolkievától északra fekvő magaslatokat. Below tábornok csapatai Aurnál megverik az oroszokat, 3620 foglyot ejtenek, 6 ágyút és 3 gépfegyvert zsákmányolnak. — Az olasz harctéren az ágyútűz az összes arcvonalon még tart. — A francia és a török harctéren a helyzet változatlan.

Július 19.

Hindenburg, Woysch és Mackensen új offenzívája rohamosan halad előre. A szövetséges csapatok átlélik a Bugot. Az oroszok a Visztula és a Bug közötti egész arcvonalon visszavonulnak. A német csapatok és a kaszai hadtest 16350 foglyot ejtenek és 23 gépfegyvert zsákmányolnak. A Sokal menti harcokban 1700 foglyot és 5 gépfegyvert a zsákmány. Woysch csapatai az Ilzanka-szakaszon benyomulnak az ellenség főállásába. A döntés várható. Galovitz serege Ostrolenka és Novogyorgyevszk között a Narev-vonalon áll. A foglyok száma itt 29.000 főre emelkedett Below serege Windaut megszállja. Az oroszok borzalmas veszteségeket szenvednek a Zalaszykitől Besszarába felé húzó Dnyeszter szakaszon. — Az olaszok az Isonzo fronton új offenzívát kezdenek. Eddig minden támadásuk meghiúsult. Az olasz hajóraj Ragusa és Gravozián magaslatokat bombázta. Egy tengeralattjárónk elűlyesztette Giuseppe Garibaldi olasz cirkálót, mire az egész olasz hajóraj sietve visszavonul.

Július 20.

A szövetségesek az orosz harctéren megszállják Radomot és Ostrolenka északnyugati erődét. Woysch serege az Ilzanka-szakaszon megtöri az orosz túlerőt, 5000 foglyot ejt. A német lovasság eléri a radomivangorodi vasútvonalat. Varsótól nyugatra a németek a Blonie-Grojec vonalig nyomulnak előre. A Bug és a Visztula között a lublini-cholmi vasútvonal felé tovább folyik az oroszok üldözése. — Az olasz harctéren a görzi csata tovább folyik. A görzi hídfő és a doberdoi fensik széléért folytatott eddigi olasz támadások mind kudarccal végződnek. Sdraussinánál a vitéz magyar honvédek állásai előtt összeomlik az ellenség négyezeres roham. — A francia és a török harctéren semmiféle lényeges esemény nem történik.

Július 21.

Az északi harctéren Mackensen serege áttöri a Cholm—Lublin vonalon az orosz frontot. A szövetséges csapatok Borzechovtól keletre és nyugatra szibériai ezredekől elragadják szivósan védett állásaikat és 6000 oroszot fognak el, 9 gépfegyvert zsákmányolnak, Woysch serege Zvolentől északra áttöri az oroszok ivangorodi előállítását. Sokalknál a harc hevesen tovább folyik Galovitz serege sikeresen támad a Narev vonalon Novogradtól északra, 2000 oroszot fog el, Rozan hídfő egy erős védművét a szövetségesek beveszik. Az oroszok kétségbeesett ellentámadásai Rozan és Novogyorgyevszk között meghiúsulnak. A blonie-projeci vonalon az oroszok mindenütt visszavonulóban vannak. — Az olaszok erőfeszítései ered-

ménytelenül végződnek a görzi fronton. Csapataink mindenütt visszaverik az olaszokat és az általuk tegnap elfoglalt Monte San Michele-t ma ismét visszafoglalják a csapataink. Az Argonneokban a keleti részen a németek néhány francia árkot elfoglalnak. Ugy itt, mint a török harctéren egyébként nyugalom van.

Július 22.

Csapataink Ivangorodot szorosan körül-fogják. Az itt folyó harcokban eddig 3000 oroszot fognak el. Varsó előtt a Bionie-Nadarzin-Gora-Kalvaria vonalon szorítják az oroszokat. A németek a kovónyi kormányzó-ságban ismét előbbre nyomulnak, 5360 oroszot fognak el. A Bug és a Visztula között magyar erdek elfoglalják a dobrotvori Bug-hídfőt. Eredmény 2000 fogoly. — Az olasz harctéren a görzi csatában minden olasz támadást visszavernek a csapataink. — A világháború egyéb harcterein nyugalom van.

Adakozzunk a Vörös-kereszt Egyesületnek!

Különfélék.

Vidéki előfizetőinket kérjük, hogy postahivataluknál az előfizetés megújítása iránt szíveskedjenek intézkedni, hogy a lap küldése fennakadást ne szenvedjen.

— **Királyi kitüntetés.** A király *József Ferencz* kir. herceget, *József* kir. herceg fiát, az arany-gyapjas rend lovagjává nevezte ki. A fiatal kir. hercegek ezen legmagasabb kitüntetése az egész vármegyében, de kivált Aranyosmaróti környéken, ahol a rokonszenves kir. herceget sokan ismerik, — általános és őszinte örömet kelettet.

— **A kegyes-tanítórind kiskapitánja.** A paristák múlt napokban tartották meg a három évenként szokásos kaptalanjukat, amelyen megválasztották a rend új vezetését. A három konzultori állások egyikére *Bartos Józsefet*, a budapesti főgimnázium igazgatóját, királyi ténacsost, kedves földinket választották meg. A folytatódó gyűlésen a lévai főgimnázium igazgatójává újabb három évre *Ióth Sándor*, a főgimnáziumnak jelenleg is általánosan tisztelt és közszeretettel örvendő igazgatója lett megválasztva. — A két jeles és kiváló tanfőfiút kitüntető megválasztásuk alkalmából őszintén és szívélyesen üdvözlőjük.

— **Jubileum.** *Finka Sándor*, a garamszentkeresztúri járás rokonszenves és ügybuzgó főszolgabírója, e hó 10.-én ünnepelte huszonevtes szolgálati jubileumát, amely alkalommal a vármegye tisztikára és a járás lakossága a legszívélyesebben üdvözölte a köztisztviselőnek örvendő főszolgabíróit.

— **Honvédeink kitüntetése.** A hadsereg főparancsnokság az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismeréséül a 14. honvédegyezredben *Rédeky Lajos* hadapródnak a 2. osztályú ezüst vitézségi érmét, *Koncz István* őrmesternek, *Kollár György* szakaszvezetőnek az I. oszt. ezüst vitézségi érmét, *Kurucz István* őrmesternek, *Horhi Simon* szakaszvezetőnek, *Holló János*, *Doboskői József* és *Balkó Flórián* tizedeseknek a 2. osztályú ezüst vitézségi érmét adományozta.

— **A kolera.** A járványbizottságnak e hó 23.-án tartott ülésén dr. *Loródi Gyula* rendőrkapitány bejelentette, hogy június hó 19. én, a Várady-utcának 1. számú házában öngy *Reisz Vilmos* né kolera-gyanús tünetek között megbetegedett. A járványkórházba szállított asszony betegségének pozitívításáról a bakteriológiai intézet még nem küldötte el a hivatalos értesítést. Egyébként — a rendőrkapitány jelentése szerint — azon házak, amelyekben eddig koleraesetek fordultak elő, saigoru

zár alatt vannak. — A vidéken *Garam-vezekényben* e hó 15.-én volt az utolsó koleraeset, amely halálal végződött.

— **Önként jelentkezés katonalelkész szolgálatra.** Dr. *Zelenyák János* lelkéri plébános, országgyűlési képviselő, magas kora dacára önként jelentkezett katonalelkész szolgálatra és alkalmazást is nyert. Távolléte alatt a plébániát *Juhász Ferenc* adminisztrálja a melléje *Wellner Lőrincet* neveztek ki segéd-elkészsé.

— **Felvétel a Tanitók Hazába.** A Léván létesített *József Főherceg* Bars megyei Tanitók Hazában az 1915-16. tanévre néhány hely megüresedvén, — ezen helyekre első sorban az internátust fenntartó Barsvármegyei Általános Tanító-egyesület tagjainak középiskolát látogató fiait, azután tanítókat s végül nem tanitók gyermekei vétetnek fel. Az internátusban az egyesület tagja fia után az ellátásért havontként mossással 55, mosás nélkül 50 koronát, — nem egyesületi tag és nem tanító mossással 75, mosás nélkül 70 koronát fizet. A felvételi és orvosi kezelési díj az egész tanévre 10, ille'oleg 15 korona. A felvétel iránt való kérvényeket, melyekhez a folyamodó tanulóknak 1914-15. tanévi iskolai és orvosi bizonyítványa is csatolandó, — augusztus hó 15.-ig az internátus gondnokságához kell beküldeni. Később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek. Bővebb felvilágosítást készséggel ad a Tanitók Hazának gondnoka.

— **Vigyázzunk a termésre!** Az idén gazdaságunk kiváló gondnal vigyázzanak a betakarított termésre. A legcsekélyebb gabona elégése most nagy kárt jelent, mivel a háborúban minden szemre szükség van, nem úgy, mint a békés időben, amikor az elporladt gabonát a külföldről lehetett pótolni. Határaink e vannak zárva a külföldi behozatal előtt s teljesen a mi saját erőinkre vagyunk utalva. A múlt év folyamán és a tavaszal e öfordult malomégések erzenkeny kárt okoztak az ország közeli mezéseiben. Felelőt vigyázni kell tehát, hogy valami gonosz kéz kárt ne tehesen termésünkben. A közérdek és a hazafias kötelesség parancsolja, hogy minden gyanús alkot azonnal jelentünk fel az illetékes hatóságnál, hogy az esetleges bajoknak elejét vehessük.

— **Főgimnáziumi igazgató kinevezése.** A király a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére *Wiesinger Károly* aranyosmaróti állami főgimnáziumi rendez tanárt ezen intézet igazgatójává nevezte ki.

— **Védőoltás a kolera ellen.** Léva város lakossága e héten tömegesen jelent meg a városháza nagytermében, ahol az orvosok a kolera ellen való védőoltást naponként díjtalanul eszközölték. A mai napig 2270 ember részesült első oltásban. Ha figyelembe vesszük, hogy az orvosok az egyes családoknál is igen sok oltást eszközöltek, — akkor a beoltottak száma körülbelül háromezerre becsülhető. Az először beoltottak a második oltáshoz a meghatározott időben kellő pontossággal jelentkeztek.

— **Harangok hadicélokra.** Több város és község akad. már eddig, melyeknek lakossága a harangokat adta át a hadvezetőknek ágyuk öntésére. Ezt a szep és lelkes példát követte vármegyénknek *Kövesmocsár* nevű faluja is. A tó: anyanyelvű r. k. hívek ugyanis *Borb János* plébánossal egyetértőleg elhatározták, hogy hitközségüknek két harangját felajánlják hadicélokra. A hazafias cselekedet első sorban a lévai születésű plébánost dicséri, aki híveinek buzgó és általánosan kedvelt lelkipásztora.

— **Az ólom gyűjtése.** A lapunk mai számában kö.öt hivatalos hirdetéssel kapcsolatosan mi is felhívjuk a város lakosait, hogy a város területén tartott harcászati lögyakorlatok után talált ólomot, lözert, üres töltényhüvelyeket, stb. hazafias kötelességből kifolyólag, a kellő vigyázat mellett szedjék össze és adják át a Léván állomásozó katonai parancsnokságnak.

— **Gyászhir.** Részvétél fogadtuk a szomorú hirt, hogy özevgy *Stella* Józsefné, szül. *Fábián* Mária, akinek három év előtt elhunyt férje m. kir. honvédőrmester volt és 30 évig teljesített katonai szolgálatot, — e hó 23.-án reggel 8 órakor, életének 54. évében, övéinek mély fájalmára, hosszas szenvedés után meghalt. Hült tetemet tegnap délután 5 órakor a r. k. temetőben helyezték örök nyugalomra. A boldogultban *Stella* Margit, férjemet *Holovitz* Béláné édesanyját, *Holovitz* Béla honvédőrmester pedig jó anyósát gyászolja.

— **Jogos panaszok.** Minden oldalról haljuk a sok panaszt, hogy Léván a gyerekek és a suhauc-korban levő fiúk egy tetemes része még soha sem volt olyan rakoncátlan, engedetlen, mint a mostani nagyszünetben. A gyerekek naphosszat az utcákon többnyire illetlenül és durván viselik magukat; a piacon, a kertekben és a szülőhegyeken csatagolnak és szarka módjára elemelik, amihez hozzáférhetnek. Szóval: igen sok gyerek az erkölcsi szülés utjára tévedt. És a legszajnosabb a dologban, hogy akadnak elfogult, bünpalástól szülőök, akik — ha tettenért gyermeküket valaki jóakaratalag vagy korholva figyelemesítői rossz cselekedeteikre, — a gyerekek fogják pártját és gyakran a legdurvább gorombasággal utasítják vissza a jogosult feddést. — Ezzel kapcsolatban szükségesnek tartjuk felemlíteni azt is, hogy e héten, amikor a Perc vize le volt eresztve, — dacára annak, hogy a rendőrség már előzőleg szigoruan megtiltotta a Perc vizében a fürdést és a viznek bármilyen célra való használatát, — a gyerekek csapatosan barangoltak és turkáltak a sok és undorító piszokkal telt mederben. Felkavarták a ronda iszapot; halakat kerestek és találtak is benne; azután hazavitték és bizonyára akadtak olyan lelketlen szülőök, akik a szükséges fertőtlenítés nélkül a halakat meg is ették. — Valóban Istennek különös csodája, hogy az ilyen állapotok mellett a kolera tömegesen nem pusztítja a város lakosságát! — A Bars már számtalanszor figyelmeztette a közönséget a legéberebb védekezésre, — de — ugylátszik — intő szavai sokaknál süket fülekre találtak. — A gyerekek erkölcsösségének megvédése, a közbiztonság és a közegészség érdekei megkövetelik, hogy az egyes szülőök több és nagyobb gondot fordítsanak gyermekeik feketartására és hogy a rendőrség szigorubbant ellenőrizze a kiadott rendeleteknek pontos teljesítését.

— **A husfogyasztás korlátozása.** A kormány a megcsappant állatállomány helyreállítására és a hadsereg élelmezésének biztosítása érdekében messzemenő intézkedéseket tett. Tudvalevőleg egyik rendelkezéssel a hét két napján megtiltotta a hus árusítását. A belügyminiszter egy újabb körrendelettel most felkérte a törvényhatóságokat, hogy még a kormány részéről megszabott mértéken túl is korlátozzák a husfogyasztást. A miniszter a rendelkezés egészség okokra is hivatkozik. A hus ugyanis nem nélkülözhetően tápszert, sőt a tulságos élvezete sokszor káros behatásokat is idéz elő. Ezért a miniszter elvárja a közönségtől, hogy a magasabb célok érdekében még az előirt mértéknél is nagyobb arányban fogja csökkenteni a husnak fogyasztását.

— **A cukor maximális ára.** A hivatalos lap csütörtöki száma közötté a kormány rendelkezést, amely megállapítja a fogyasztási cukornak maximális árát. E fogyasztási cukor maximális ára a rendelkezés szerint az eddigi 87 koronás alappal szemben 96 korona 50 fillérre emelkedett.

— **A moziban** a szokott időben ma is két előadás lesz: d. u. 4 órakor és este fél 9 órakor. A műsornak válogatott és igen érdekes számai nagy élvezettel kecsegtetik a mozit látogató közönséget. Remek darab a *Végre egyedül* című 3 felvonású vígjáték, amelyet a háborús képek legújabb sorozata fog követni. A műsor kimagasló száma bizonyára *Az idegember* című 3 felvonásos dráma lesz. Kellemeesen fogja szórakoztatni a közönséget *A kacs vadász* címen vaszonra kerülő humoros darab. A legközelebbi előadást augusztus 1.-én, vasárnap, rendezik.

— **A papír drágulása.** A papír a cellulose és egyéb gyártási anyag beszerzése körül felmerülő újabb nehézségek folytán ismét jelentékenyen megdrágult. Az osztrák és magyar papírgyárak a múlt napokban Bécsben tartott közös értekezletükön további, mintegy 30 százalékos áremelésben állapodtak meg, aminek következtében a Magyar Kereskedelmi Csarnok papírnagykereskedői szakosztálya a papírnak ugyancsak megfelelő emelését határozta el.

— **Magyar észjárás.** Az egyik kórházban még most is nyomja az égyat egy eleven tekintetű, fiatal húsát gyerek. Összeroncolt tagjai lassan helyreigazodnak, lelke pedig mint a villám: szípkézlik, ötletes és örökös vig. Mikor megkérdezik tőle, hogy hol sebesült meg, nagyon megharagszik, mert meglevenedik a lezajlott szörnyű csata emléke s így világosít föl: „Hát ott, abba a nyomorult Szerbiába, hogy onte el az Isten akkora vizze!”, hogy még a falutoronyt is vasmacskával kék megkeresni.”

— **A huszonkettes dátum és a háború.** A nagy küzdelem, amely most már a tizenkettedik hónap óta tart, újra, meg újra visszatér a huszonkettes szám, mintha valami különös és kivételes jelentősége volna. A háború sorsa mult évi június hó 22.-én dőlt el, amikor a monarchia ultimátumot intézett a szerb kormányhoz, rá augusztus 22.-én következett a metzi csata, amelyben a németek a francia hadsereg egyharmadát szétverték. Most március 22.-én adta meg magát Przemysl vára, május 22.-én pedig kedves és kitűnő szövetségeseünk, Olaszország üzent hadat. A legkellemesebb visszatérése a huszonkettes dátumok a mult hónapban 22.-ikén következett be, Lemberg visszafoglalásával, amelynek bizonyára még akad párja.

— **Hamarabb szabadulnak a tanoncok.** A behívások alatt most sorra kerülő tizenöt éves ifjak között számos tanonc van, akik iparossegédi felszabadulásukat még nem nyerték el. Minthogy ezekre nézve rendkívül nagy hátrányokkal járna bevonulásuk, mennyiben a bevonulással a tanoncszerződés megszűnik a az illető szakmában a bevonulásig eltöltött idő kárbevész, az iparos szak szervezeti tanács előterjesztésére a kereskedelemügyi miniszter el fogja határozni, hogy az iparhatóságok, illetve ipartestületek mindazon iparos-tanoncokat, akik tanoncsajáték egyharmadát már eltöltötték, most szabadítsák fel.

— **Jutalom a szökött hadifoglyokért.** A belügyminiszter rendelete szerint mindazok, akik ogy adatokat juttatnak a közbiztonsági közegek vagy a katonai hatóságok tudomására, melyek megszökött hadifoglyok kézrekerítését teszik lehetővé, a cs. és kir. közös hadügyminiszterrel 10—25 korona jutalomban részesülnek. A jutalom kiszolgáltatására a katonai parancsnokok illetékesek, amelyek táboraiból a hadifoglyok megszökött.

Tanügy.

A lévai főgimnázium 1914—1915. tanévről szóló értesítőt most tettes közzé *Tóth Sándor* a főgimn. igazgatója, ki bevezetésképen bemutatja a főgimnáziumhoz kötött 12 alapítványi törzskönyvi lapjait. Majd *Rassovszky Kálmán* főgimn. tanár két szép részletet találjuk Prágában és Párisban címen. Eleven tollal, jó magyaros irással megírt, élénk megfigyelő lélekről tanuskodó szép munka ez, mely nemcsak az ifjúságnak, de mindenkinek igazi élvezetet nyújt, ki szereti a szép, színes utleírásokat. — Az értesítőtől tudjuk, hogy az igazgatóval együtt 16 tanár volt, kik közül négyen és pedig *Bartos Ede*, *Semsey Tibor* egész éven, *Bánó Ernő* és *Sándor Oszkár* január 6.-tól katonai szolgálatot teljesítettek, akiket a többi tanárok helyettesítettek. Az iskolában beíratott 353 tanuló, kik közül 9 magántanuló. A tanulók közül hadbavonult 6 nyolcadik és 3 hetedik osztálybeli tanuló, de bevonult az intézet mindkét pedellusa is. A tanév szeptember 15.-én nyit meg és május 22.-én fejeztetett be. — 3 felvett tanuló nem jelent meg a tanévben s a 350

tanuló közül 327 tett vizagát. A tanulók viselete kifogástalan volt, mert csak 1 tanuló részesült igazgatói megrovásban. A legfiatalabb tanuló 1905. évben, a legidősebb 1895.-ben született. Magyarhonos 325, külföldi 2. Osztrályok szerint az I. a. osztályban 48, a I. b.-ben 37, a II.-ben 59, a III.-ban 53, a IV.-ben 53, az V.-ben 30, a VI.-ban 33, a VII.-ben 20 és a VIII.-ban 20 növendék volt. Helybeli 195, barsamegyei 78, más megyebeli 52, külföldi 2 növendék volt. Vallás szerint 194 róm. kath., 32 ref. 23 ág. ev. és 78 izraelita. Anyanyelv szerint 314 magyar, 2 német, 11 tót. Ismétlő volt 19. Jeles előmeneteli volt 15, jó 33, elégséges 199 tanuló. Egy tárgyban elégtelen jegyet kapott 33, kettőből 13, többből 34 diák. Jelesek voltak: az I. a. osztályban *Frickerl Ernő*, az I. b) osztályban *Schönstein Elemér* és *Sebedovszky István*, a II. osztályban *Ács Sándor*, a III.-ban *Hercz Pál* és *Scántó Imre*, a IV.-ben *Czambel József*, *Féja Géza* és *Keltz Simon*, a VI. osztályban *Karl József* és *Lovas László*, a VII.-ben *Moravék László* és a VIII. osztályban *Jaross Ferenc*, *Kiss László* és *Singer Miklós*. Tandíjmentes volt részben 61, egészen 21 tanuló. Az ifjusági egyesületek közül a *Mária-kongregáció* működött, mely 15 gyűlést tartott, mely egy 50 koronás hadikölcsönt is jegyzett. A segítő-egyesület az idén is dicseretreméltó buzással teljesítette nemcs hivatását. 50 alapító és 154 rendes tagja volt. Vagyona 21106 K. 91 fillér. Ruhasegélyben 19 és könyvsegélyben 137 tanuló részesített. A kegyestaniórend utasítása szerint a főgimnázium a gimnáziumi alapokból 28400 K. hadikölcsönt jegyzett.

Az irg. nővérek leányiskolája mult tanévi működéséről szóló értesítő rideg statisztikai adatokkal bizonyítja azt a fényes eredményt, amelyet busgó és vallásos nővérek a leánynevelés terén az elmúlt évben produkáltak. *Báthy László* prépostplébánosunk, az intézet igazgatója már a tanév befejezése alkalmával szép beszédben méltatta nagy érdemeiket, de nem volna teljes az elismerés, ha ehhez mi, a szülőeknek, a nagy közönségnek haláját és forró köszönetét ki nem fejeznék. Az intézet egy kicsiny, mustármagból lett terebélyes fáva s ma az ország egyik legjobb iskolája, mely az elmúlt tanévben 816 gyermek nevelésével foglalkozott. És pedig a kisdédvóban 173, az elemi iskolában 349, a polgári iskolában 231 tanuló volt, amíg a kereskedelmi szaktanfolyamot 27 növendék végezte. Vallásra nézve 640 róm. kath., 1 gör. kath., 47 ref., 20 ág. ev. és 108 izraelita volt; ezek közül 792 magyar, 11 német, 13 tót anyanyelvű. Az év végen 752 növendék volt. — Az intézetben 26 tanerő működött, köztük 17 irg. nővér tiszt. *Doleschall M.* Editha főnökövel az élén. Alkalmunk volt a növendékek írásbeli dolgozatait, kézi munkáit látni. Rendszeret, tisztaság, csin jellemzi valamennyit. Polgári leányiskolánk pedig a szép előmenetel tekintetében is előkelő helyen áll. Szép számmal voltak a jelesek és pedig az I.-ső osztályból: *Baka Irma*, *Katona Regina*, *Lakner Anna*, *Mihályka Ilonka*, *Scheiber Teréz*. II.-ik osztályból: *Fertikó Margit*, *Göczy Jolán*, *Guttman Mária*, *Ivanovics Margit*, *Jekkel Mária*, *Régi Rozália*. III.-ik osztályból: *Akúcs Julia*, *Bajkay Margit*, *Bányai Erzsébet*, *Cseh Margit*, *Csehrei Katalin*, *Gyuricza Amália*, *Kmoskó Erzsébet*, *Kmoskó Irén*, *Koskó Erzsébet*, *Matéffy Erzsébet*. IV.-ik osztályból *Czakó Erzsébet*, *Ghimessy Irén*, *Hegyí Etelek*, *Klein Margit*, *Kmoskó Mária*, *Lakos Ilona*, *Maázy Gizella*, *Osvald Gizella*, *Patay Julia*, *Pétery Sarolta*, *Pintér Alice*, *Reindl Janka*. — Az elemi iskolások is nemkülönben dicseretreméltó eredményt produkáltak. A lévai közönség bizonyára örömmel és hálával veszi kezébe az értesítőt, mert meg lehet győződve, hogy gyermekeinek nevelése a tisztelendő nővérek vezetése és oktatása alatt a legjobb kezekben van, mert nemcsak a tudományos ismereteket sajátítják el ott, hanem főképen vallásos és hazafias magyar nevelésben is részesülnek. Ebben a modernnek nevezett világban pedig erre van a legnagyobb szükség.

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Dr. Horváth Gyula rendőrkapitány.
Buza m. mázsánként 39 kor. 50 fillértől 39 kor. 50 fill. Kétszerez 39 kor. — fill. 30 kor. — fill. Rozs 32 kor. — fill. 32 kor. — fill. Arpa 27 kor. 50 fill. 27 kor. 50 fill. Zab 24 kor. 50 fill. 24 kor. 50 fill. Kukorica 30 kor. — fill. 30 kor. — fill. — Lencse 100 kor. — fill. 100 kor. — fill. — Bab 100 kor. — fill. 100 kor. — fill. — Köles — kor — fill. — kor. — fill.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

1915. évi jul. hó 18-tól 1915. évi jul. hó 25-ig Születés.

A szülők neve	A gyermek néme	A gyermek nevr
Zsoldos József Kunsnérs E.	leány	Emilia Zsófia
Házasság.		
Völegey es menyasszony neve	Vallása	
Sedlaczek József Misarz Mária	r. kath.	
Halálozás.		
Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Ujlaki János	21 éves	Tüdővész
Özv. Svella Józsefné	54 éves	Májzsugorodás

Hivatalos közlemény.

4217—1915 szám.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy az 1915 évi XV. t. cz. 7. §-a alapján a háború alatt vagy annak következtében rokkantá vált s a katonaságnál a legénység állományába tartozott — vagy az 1912. LXVIII. t. cz. alapján személyes szolgálat teljesítésre bevont — magyar állampolgárokat, valamint az elesett, eltűnt vagy meghalt legénységi állományba tartozott — szintén magyar állampolgár — katonák hátrahagyottait — ha hitel érdemlőleg bebizonyítják, hogy a segélyre részesültek — az állam mindaddig, amíg a háború tart s annak befejezése után is hat hónapon át a törvényszerű katonai ellátásokon felül előzetes havi részletekben fizetendő ideiglenes évi segélyben részesíti.

A segélyezés ügyében r. t. városokban a polgármester végérvényesen határoz, az ideiglenes évi segély összegét a pénzügyi-gazgatóság állapítja meg, — jogorvoslatnak helye nincsen.

A segélyre igényt tartók a városházán (1-ső emelet 14 sz. alatt) kötelesek jelentkezni, — a jelentkezők összehívásával ifj. Klein Ödön főjegyzőt bíztam meg.

A kiutalványozott segélyeket minden hó elsején a városi pénztár fizeti ki.

A m. kir. Honvédelmi Miniszter 25900 —1915 és 45500—1915 és a pénzügyminiszter 32000—1915 számú rendeletei f. évi július 31-én hatályukat veszik s azon napon a rokkantaknak s az elesettnek, eltűntnek vagy meghaltaknak családja részére eddig adott napi segélyek beszünttetnek.

A R. 42 §-a értelmében a segély felvételre jogosult egyén köteles minden körülményt, ami az évi segély megszűnését vagy kevesebbet vonná maga után, megbízottannál haladéktalanul bejelenteni. — Aki e jelentés megtételét elmulasztja, vagy valótlan adatokat mond be, vagy adatokat elhallgat s a Rendelet 50. §-át megszegi: kibzrást követ el s 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtható.

Kelt Léva, 1915. évi július hó 19.

Bódogh Lajos,
polgármester.

4010—1915 szám.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy Baravármegye alispánjának 5386—1915 sz. engedélyével Táub Lipót utóda kézi zálog üzletében Léván (Mártonty-utca) elzálogosított mindazon tárgyak, melyeknek kiváltási határidejük a második moratorium kihirdetése előtt lejárt, a f. évi augusztus hó 2-án d. e. 8 órakor ugyanott megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek eladatni fognak.

A zálogtárgyak jegyzőke a vérosháza hirdetési tábláján s a zálogház kapuján is közszemlére van téve.

A zálogjegy előmutatója a visszaváltást, illetve a lejárat meghosszabbítását mindaddig eszközölheti, míg a zálogtárgyra vonatkozó árverés meg nem kezdődött.

Léva, 1915. évi július hó 15.

Bódogh Lajos,
polgármester.

4282—1915 szám.

Hirdetmény.

A hadviselés szempontjából elsőrendű jelentősége van az ólomnak. Felhívom tehát az egész polgári lakosságot s különösen a fémek gyűjtésében eddig is kitűnt lelkes tanuló ifjúságot, hogy amennyiben a város területén tartott harcszerű lögyakorlatok után ólmot vagy egyéb lószert, üres töltényhüvelyt stb. találnának, ezeket — a szükséges elővigyázattal kezelve — gyűjtsék össze és szolgáltatassák be közvetlenül a helyben állomásozó cs. és kir. 77. gyalogezred katonai parancsnokságához.

Az ólom készletének gyarapításával a lakosság hazafias kötelességet fog teljesíteni s a hadviselés érdekeinek je entékény szolgálót tesz.

Léva, 1915 évi július hó 22.

Polgármester helyett:
ifj. **Klain Ödön,**
főjegyző

Nyilttér.**KERÜLETI KÉPVISELŐK**

kerestetnek.

Magas eladási és pénzbeszedési jutalék mellett.

Nők is pályázhatnak.

Singer Co. varrógép r. t. Léva.

Kiadó lakás.

4 szoba mellékhelyiségekkel folyó évi november 1-től kiadó.
Léva, Kossuth-u. 9. sz.

Valódi friss

málna szörp

nagyban kapható literje á 2 korona
WEINER HENRIK borovicska és szilvórium nagyfőzdejében Hontbagonya.

A R A N Y A T,

EZÜSTÖT,

ÉRMEKET

és mindennemű **ÉKSZERT** legmagasabb árban készpénzre beváltak ilyenekről szóló zálogcédulákat is vesznek

KLEIN SANDOR
ékszerész, LÉVÁN.

Ma moziba megyünk!

Az APOLLO mozgószínház
műsora érdekes.

LEGJOBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!

KERN TESTVÉREK

FÜSZER-, GYARMATÁRU- ÉS VASNAGYKERESKEDÉSE

ALAPÍTATOTT 1881.

LÉVÁN.

TELEFON SZÁM 14.

Legjobb fűszer- és csemegeáruk.

Naponta friss felvágottak.

Főtt prágai sonka, teavaj, csemegeasajt.

Legjobb minőségű kávék.

„Gloria” pörkölt kávé különlegesség.

Csemegebor, likőr, pezsgő,

Vörösbor, cognac, borovicska stb.

Carbolsav, carbolpor, zöldgálc, lysoform, lysoform szappan és egyéb fertőtlenítő anyagok.

Katonai felszerelések: evőcsészék, evőeszközök, aluminium ivópoharak, gyorsfőzők, villamos zseblámpák, termosok, kulacsok, sipok, forgópisztolyok, huskonzervek.

Vasárak, konyhafelszerelési és háztartási cikkek.

Villamos vasalók, forralók és főzőedények. Jégsekreányok, vajköpülő és fagyaltgépek. Hygienikus aluminium tejkannák.

Összes gazdasági cikkek, gazdasági kézi eszközök, mérlegek, sulyok, műszaki cikkek, építési anyagok.

Szuperfoszfát lerakat.

Vadászati és fényképészeti cikkek.